

TEISĖS AKTO PROJEKTO DALYKINIO VERTINIMO PAŽYMOS FORMA

2023-04-11 Nr. NV-837

ĮSTATYMO PROJEKTAS Nr.: TAP-23-394(2) TAIS-23-3512(2)		DĖL VALSTYBINIO SOCIALINIO DRAUDIMO FONDO BIUDŽETO SANDAROS ĮSTATYMO NR. IX-547 PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO IR SU JUO SUSIJUSIŲ ĮSTATYMŲ PROJEKTŲ		
		Rengėjas	Svarstyta	Siūloma
Įtraukta į artimiausią Seimo sesiją	<i>Pasirenkama</i> ☒ Taip ☐ Ne	<i>Pasirenkama</i>	<i>Pasirenkama</i> ☒ TAP ☐ LRV pasitarimas ☐ LRV posėdis ☐ Nesvarstyta 2023-04-04	<i>Pasirenkama</i> ☐ Svarstyti TAP ☐ Svarstyti LRV pasitarime ☒ Svarstyti LRV posėdyje ☐ Grąžinti tobulinti
Įgyvendina Vyriausybės programą	<i>Pasirenkama</i> ☐ Taip ☐ Ne			

SPRENDŽIAMA PROBLEMA

Poreikį keisti Valstybinio socialinio draudimo fondo biudžeto sandaros įstatymą sąlygoja:

1. Valstybės kontrolės rekomendacijos:

- ✓ inicijuoti teisės aktų pakeitimus, kad Garantinio fondo (toliau – GF) ir Ilgalaikio darbo išmokų fondo (toliau – IDIF) lėšų sąmatos būtų tvirtinamos kartu su Valstybinio socialinio draudimo fondo (toliau – VSDF) biudžetu, vadovaujantis vienodais principais;
- ✓ taikyti tokius buhalterinės apskaitos metodus / tvarką, kad sukauptas rezultatas būtų pateikiamas pagal atskiras socialinio draudimo rūšis.

2. Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymo pakeitimai, kuriais: įvesta sąvoka „valstybės socialinis fondas“ (VSDF, GF ir IDIF); nustatyta, kad visi valstybės socialiniai fondai sudaromi tuo pačiu kaupimo principu; už 2024 ir vėlesnius metus sudaromas vienas valstybės socialinių fondų metinių ataskaitų rinkinys, apimantis VSDF, GF ir IDIF metinių ataskaitų rinkinius.

Šiuo metu valstybės socialinių fondų biudžetų (lėšų sąmatų) turinį, jų sudarymo, tvirtinimo ir vykdymo tvarką nustato skirtingi įstatymai (Valstybinio socialinio draudimo fondo biudžeto sandaros įstatymas ir Garantijų darbuotojams jų darbaviui tapus nemokiam ir ilgalaikio darbo išmokų įstatymas), juose netiksliai naudojamos finansinės sąvokos („išlaidos“/ „sąnaudos“), nenumatytas įmokų skirstymas pagal atskiras socialinio draudimo rūšis, VSDF biudžetas formuojamas kaupimo principu, o GF ir IDIF lėšos apskaitomos pinigų principu, rengiami atskiri fondų metinių ataskaitų rinkiniai ir kt.

PROBLEMOS SPRENDIMO PRIEMONĖS

Siūlomi pakeitimai būtini, pagrįsti, atliepia Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymo nuostatas ir įgyvendina Valstybės kontrolės rekomendacijas.

Valstybės socialinių fondų biudžetų sandaros įstatyme:

- nustatoma bendra visų valstybės socialinių fondų – VSDF, GF ir IDIF – biudžetų rengimo, tvirtinimo ir vykdymo tvarka;
- apibrėžiamos naujos sąvokos, taikytinos visų šių fondų atžvilgiu, tame tarpe, socialinės įmokos, socialinės išmokos, valstybės socialinio fondo pajamos, valstybės socialinio fondo sąnaudos ir kt.;
- numatoma, kad VSDF biudžeto pajamos sudarančios socialinio draudimo įmokos skirstomos pagal atskiras socialinio draudimo rūšis (pensijų, ligos, motinystės, nedarbo, nelaimingų atsitikimų darbe ir profesinių ligų socialinis draudimas ir privalomasis sveikatos draudimas);
- nustatoma, kokie fondų biudžetų rodikliai tvirtinami Valstybės socialinių fondų biudžeto rodiklių patvirtinimo įstatymu (visų valstybės socialinių fondų (VSDF, GF ir IDIF) pajamos, sąnaudos, planuojamas metų rezultatas; atitinkamų biudžetinių metų valstybės socialinių fondų įplaukos ir išlaidos, kasos apyvartos lėšos; socialinio draudimo įmokų tarifai; valstybės biudžeto lėšų, skirtų bendrajai pensijos daliai finansuoti, dydis; lėšų, gautinų iš valstybės biudžeto ir (ar) kitų valstybės piniginių išteklių, dydis; dydis, skirtas VSDF veiklos sąnaudų kompensacijai už išmokų, finansuojamų iš valstybės biudžeto, skyrimą, mokėjimą, pristatymą ir išieškojimą apskaičiuoti, išreikštas procentais nuo šioms išmokoms skirtos valstybės biudžeto lėšų sumos; dydis, skirtas VSDF veiklos sąnaudų kompensacijai už įmokų pervedimą ar įmokų surinkimą ir

TEISĖS AKTO PROJEKTO DALYKINIO VERTINIMO PAŽYMOS FORMA

pervedimą į fondus apskaičiuoti, išreikštas procentais nuo planuojamos šių įmokų surinkimo sumos; kiti rodikliai, būtini valstybės socialinių fondų biudžetams vykdyti);

- reglamentuojamas valstybės socialinių fondų ataskaitų rinkinių rengimas;
- valstybės socialinių fondų biudžetų planavimo metodikos tvirtinimas ir šių fondų biudžetų pajamų ir sąnaudų klasifikacijos tvirtinimas pavedamas VSDF valdybos direktoriui.

Kartu atliekami susijusių įstatymų (*Valstybinio socialinio draudimo įstatymo, Socialinio draudimo pensijų įstatymo, Nelaimingų atsitikimų darbe ir profesinių ligų socialinio draudimo įstatymo, Nedarbo socialinio draudimo įstatymo, Ligos ir motinystės socialinio draudimo įstatymo, Garantijų darbuotojams jų darbdaviui tapus nemokiam ir ilgalaikio darbo išmokų įstatymo*) patikslinimai, kad siūlomos naujos nuostatos būtų tarpusavyje suderintos (vietoj „Valstybinio socialinio draudimo fondo biudžeto“ įrašoma „Valstybės socialinių fondų biudžetų“, atsisakoma nuostatų, kurios perkeltos į Valstybės socialinių fondų biudžetų sandaros įstatymą ir kt.), taip pat atliekami techniniai pakeitimai (Lietuvos statistikos departamento pavadinimas keičiamas į Valstybės duomenų agentūrą).

Įstatymai įsigaliojė 2023 m. liepos 1 d. Naujos nuostatos būtų taikomos rengiant ir tvirtinant 2024 metų ir vėlesnių laikotarpių valstybės socialinių fondų biudžetų projektus, juos vykdant ir atsiskaitant už jų vykdymą.

Teikiamais pakeitimais bus optimizuota VSDF valdybos buhalterinės apskaita, ji bus aiškesnė ir suprantamesnė. Apskaitymas pagal atskiras socialinio draudimo rūšis geriau atspindės atskirų socialinio draudimo rūšių įmokų ir išmokų ryšį, suteiks pagrįstos informacijos priimant sprendimus dėl socialinio draudimo įmokų tarifų ar socialinio draudimo išmokų dydžių, leis palyginti pajamas ir sąnaudas vienodais pjūviais planavimo ir atskaitomybės laikotarpiais. Visų valstybės socialinių fondų biudžetai bus rengiami tuo pačiu - kaupimo - principu ir tvirtinami vienu įstatymu, o už jų vykdymą bus atsiskaitoma vienu valstybės socialinių fondų metinių ataskaitų rinkiniu.

ĮGYVENDINIMO MECHANIZMAS

Konkretūs reikalavimai fondų metinių ataskaitų rinkinio sudėčiai ir fondų ataskaitoms bus nustatyti finansų ministro įsakymu.

VSDF valdyba atliks programinės įrangos keitimus, leisiančius rengti ataskaitas pagal naujai nustatytus reikalavimus.

TEISĖS AKTO PROJEKTO DERINIMAS

Projektai suderinti, patikslinti pagal Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės pastabas ir pasiūlymus.

PAŽYMĄ PARENGĖ

Aušra Gratulevičienė

Socialinės politikos grupė, patarėja